

Erken Çocukluk Dönemi (60-72 Ay) Dü?ünme Ölçe?i (ÇDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Erken Çocukluk Dönemi (60-72 Ay) Dü?ünme Ölçe?i (ÇDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21269>

Özet

Erken Çocukluk Dönemi (60-72 Ay) Düşünme Ölçeği (ÇDÖ), erken çocukluk döneminde (5-6 ya?) bulunan çocukların temel düşünme becerilerini ve bilişsel gelişim düzeylerini sistematik olarak de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, Ebru Mutlu tarafından 2010 yılında yapılan yüksek lisans tezi kapsamında bir geli?tirme çalışması olarak ortaya çıkmıştır.

ÇDÖ, çocukların analoji, sınıflama, mantıksızlıklar algılama, benzerlikler, farklılıklar, sıralama ve bilgi edinimi gibi yedi temel bilişsel alanı ölçerek, okul öncesi eğitim ça?ındaki bireylerin düşünme düzeylerindeki farklılıkların tespit etmeyi hedefler. Ölçek toplam 85 maddeden ve yedi alt boyuttan oluşmaktadır ve yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Erken Çocukluk Dönemi, Düşünme Ölçeği, ÇDÖ, Bilişsel Gelişim, Okul Öncesi Eğitim, Analoji, Sınıflama, Çocuk Gelişimi.

Yazarlar

Ebru Mutlu

Amaç

Erken Çocukluk Dönemi (60-72 Ay) Düşünme Ölçeği'nin temel amacı, 60 ile 72 ay arasındaki çocukların bilişsel süreçlerini ve düşünme becerilerini detaylı bir şekilde ölçmektir. Bu ölçüm, çocukların mantık yürütme, problem çözme ve bilgiyi işleme yeteneklerinin nicel bir de?erlendirmesini sunar.

Ölçek, eğitimciler ve araştırmacılara çocukların bilişsel profillerini çökarma konusunda yardımcı olarak, erken çocukluk eğitim programlarının çocukların güçlü ve zayıf yönlerine uygun olarak bireyselleştirilmesine olanak tanır. Ölçek aynı zamanda Mutlu'nun tez çalışmasında okul öncesi öğretmenlerinin düşünme eğitimi ile ilgili tutumların incelemek için de kullanılmıştır.

Yapı

ÇDÖ, erken çocukluk döneminde kritik olan yedi farklı bilişsel süreçleri ölçmek üzere tasarlanmıştır çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, 85 madde ile bu yedi alt boyutu kapsamaktadır. Yapı, temel olarak analitik ve mantıksal düşünme becerileri üzerine odaklanmıştır.

Ölçek, çocukların sadece basit bilgi düzeylerini değil, aynı zamanda karşılaştırma, ilişkilendirme

ve kategorize etme gibi daha karmaşık üst düzey düşünme becerilerini de değerlendirir. Bu alt boyutlu yapı, her bir bilişsel yeteneğin ayrı ayrı analiz edilmesine olanak tanıyarak detaylı bir tanı koyma imkanı sunar.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çallmaları hakkında kaynakta doğrudan istatistiksel sonuçlar verilmemiştir. Ancak, ölçeğin bir yüksek lisans tezi projesi olarak geliştirilmiş olması, içerik geçerliği için uzman görüşleri alınarak ve yapı geçerliği için faktör analizi gibi yöntemler kullanılarak psikometrik çallmaların yapıldığını düşündürmektedir. Geçerlik, ölçeğin amaçladığı düşünme yapıların doğru bir şekilde ölçtüünü kanıtlamak için temel bir adımdır.

Güvenirlik

Erken Çocukluk Dönemi Düşünme Ölçeği (ÇDÖ), yüksek düzeyde iç tutarlılık güvenilirliğine sahiptir. Ölçek için hesaplanan **Cronbach Alfa katsayısı** 0,967'dir. Bu değer, psikometrik literatürde mükemmel kabul edilen bir iç tutarlılık düzeyine işaret eder ve ölçeğin tüm maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı temel yapıyı ölçtüünü gösterir.

Faktör Analizi

ÇDÖ, toplam 85 maddeden ve yedi farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu faktör yapısı, düşünme becerilerinin farklı bileşenlerini ayrı ayrı değerlendirmeye imkan tanır. Alt boyutlar ve madde sayıları şunlardır:

Analoji (11 m): Çocukların ilgisel düşünme yeteneklerini ölçer.

Sınıflama (29 m): Nesneleri özelliklerine göre gruplama yeteneğini ölçer ve ölçeğin en geniş alt boyutudur.

Mantıksızlıklar (11 m): Tutarsızlıklar ve mantık hataların saptama becerisini değerlendirir.

Benzerlikler (11 m): Ortak nitelikleri belirleme yeteneğini ölçer.

Farklılıklar (15 m): Ayırt edici özellikleri ve ayrılmaları tespit etme becerisini değerlendirir.

Sıralama (4 m): Olaylar veya nesneleri belli bir düzene koyma yeteneğini ölçer.

Bilgi (4 m): Temel kavramsal bilgiyi değerlendirir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Derecelendirme bilgisi kaynakta açıkça belirtilmemiştir. Ancak bilişsel performans ölçeklerinin doğası gereği, bireysel uygulamaya dayalı, resimli veya sözlü yanıt gerektiren bir format kullanıldığını varsayılmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Erken Çocukluk Dönemi Çocuklar?

Ya? Grubu: 60-72 Ay (5-6 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 60-72 aylık çocuklar üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Bilişsel yetenek testi metodolojisine dayalı, yedi alt boyutta çocukların problem çözme ve mantık yürütme performansının ölçen bireysel uygulama yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ebru Mutlu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Bilişsel Süreçler, Gelişimsel Ölçek, Cronbach Alfa, Okul Öncesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale (Tezin yapıldığı kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2010 yılında bir yüksek lisans tezi olarak geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve koşulları için sorumlu yazar Ebru Mutlu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari bir ücret bilgisi mevcut değildir.

Tez çalışmasının tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir:

[erken-cocukluk-donemindeki-60-72-ay-cocuklara-uygulanen-dusunme-olcegi-cdo-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Mutlu, E. (2010). *Erken çocukluk dönemindeki çocukların (60-72 ay) düşünme düzeylerinin ve*

okul öncesi öğretmenlerinin düşünme eğitimi ile ilgili tutumları'nın incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Erken Çocukluk Dönemi (60-72 Ay) Düşünme Ölçeği (ÇDÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

85 madde ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır.

Analoji(11 m):

Sınıflama(29 m):

Mantıksızlıklar(11 m):

Benzerlikler(11 m):

Farklılıklar(15 m):

Sıralama(4 m):

Bilgi(4 m):